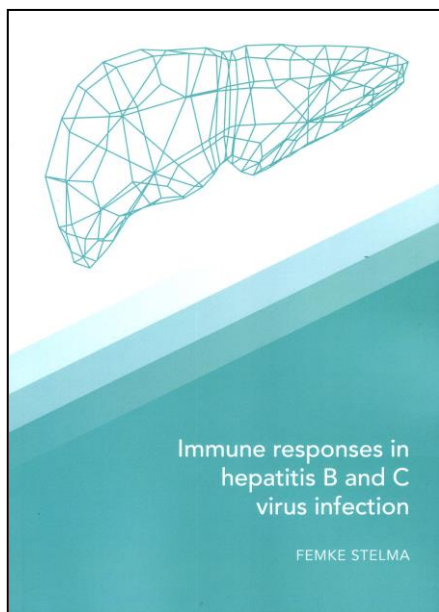

Nederlandse
Vereniging voor
Hepatology

Samenvatting proefschrift F. Stelma

'Immune responses in hepatitis B and C virus infection'

Promotiedatum: 30 november 2017
Universiteit van Amsterdam

Promotores:

Prof. dr. U.H.W. Beuers
Prof. dr. T.B.H. Geijtenbeek

Copromotores:

Dr. H.W. Reesink
Dr. N.A. Kootstra

Het hepatitis B en C virus zijn virussen die chronische infectie van de lever kunnen veroorzaken. Zulke langdurige ontsteking van de lever kan leiden tot leverschade, met als gevolg het ontstaan van cirrose en hepatocellulair carcinoom. Naar de behandeling van deze chronische virus infecties wordt veel onderzoek gedaan. Chronische hepatitis C infectie kan sinds kort effectief worden behandeld met de zeer effectieve 'direct acting antivirals' (DAA's). Voor de behandeling van chronische hepatitis B is vaak langdurige behandeling met virus onderdrukkende nucleotide analogen nodig. In dit proefschrift worden verschillende aspecten van chronische hepatitis B en C infectie onderzocht. Er wordt uitgebreid ingegaan op de afweerrespons die nodig is om deze virussen te kunnen klaren. Daarnaast worden klinische studies beschreven waarbij op zoek is gegaan naar nieuwe therapeutische opties voor de behandeling van chronische hepatitis B en C infectie. Dit omvat de combinatietherapie van peginterferon en nucleotide analogen voor chronische hepatitis B infectie en behandeling met een nieuw agens gericht tegen de gastheerfactor microRNA-122 evenals DAA's voor de behandeling van chronische hepatitis C infectie. Daarnaast is er uitgebreid gekeken naar de effecten die deze behandelmodaliteiten hebben op het antivirale immuunsysteem. Bij de klaring van een acute hepatitis B infectie spelen zowel de virus-specifieke T cellen als de natural killer cellen een belangrijke rol. Ook bij klaring van het virus na succesvolle behandeling met combinatie therapie van peginterferon en nucleotide analogen blijken deze immuun cellen een rol te spelen. Bij klaring van het hepatitis C virus met de huidige middelen (DAA's) en miRNA-122 blokkade lijken deze afweercellen een minder grote rol te spelen, en is vooral de specifieke remming van de virusreplicatie belangrijk. Ten slotte is er verder in gegaan op de lever-specifieke afweer, welke is vergeleken met de virus specifieke afweer in het bloed.

Aan de publicatie van dit proefschrift werd een financiële bijdrage geleverd door de Nederlandse Vereniging voor Hepatologie.

Voor proefschriftsamenvattingen zie:
www.hepatologie.org